

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки

Факультет інформаційно-аналітичних технологій та менеджменту
(повна назва)

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою
(повна назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету ІТМ

В.Дорош Володимир ДОРОШЕНКО

(підпис, ім'я, прізвище)

«29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(бакалаврський, магістерський, освітньо-науковий)

спеціальність 051 Економіка
(код і повна назва спеціальності)

освітньо-професійна програма
(професійна або наукова)

Економічна кібернетика
(повна назва програми)

Харків – 2025 р.

Розробник(и): О. В. Мурзабулатова доцент кафедри економічної кібернетики
та управління економічною безпекою, к.е.н.
(ініціали, прізвище, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економічної кібернетики та
управління економічною безпекою

Протокол від «29» серпня 2025 р. № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Тетяна ПОЛОЗОВА

(ім'я, прізвище)

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

Станіслав ПОНОМАРЬОВ

(ім'я, прізвище)

Схвалено методичною комісією факультету ІТМ

Протокол від «29» серпня 2025 р. № 1

Голова методичної комісії

(підпис)

Аліна ШАФРОНЕНКО

(ім'я, прізвище)

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС* – 5	Обов'язкова	
Змістових модулів – 3	Рік підготовки:	
	2-й	
	Семестр	
Загальна кількість годин* – 150	3-й	
	Кількість годин	
	150	
	Навчальні заняття: 1) лекції, год.	
Мова навчання – українська	30	
	практичні, год.	
	30	
	лабораторні, год.	
	-	-
	консультації, год.	
	10	
	самостійна робота	
	80	
	В тому числі: 1) РГЗ та КР, год.	
	2) курсова робота (проект), год.	
	-	
	Вид контролю: комбінований екзамен	

Примітка.

* Відомості з навчального плану.

** Структурна одиниця дисципліни (складається із змістових модулів). Рекомендована кількість модулів дорівнює кількості контрольних точок.

2 МЕТА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЇЇ ВИВЧЕННЯ

2.1 Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Менеджмент» є формування у здобувачів навичок застосування системного підходу до управління організацією, а також розробки й прийняття управлінських рішень. Предмет дисципліни охоплює загальні закономірності, принципи формування, функціонування та розвитку системи управління організацією; управлінські відносини.

«Менеджмент» є обов'язковою дисципліною професійної та практичної підготовки освітньо-професійної програми Економічна аналітика.

2.2 Результати навчання

За результатом вивчення дисципліни здобувачі повинні:

знати:

- основні етапи процесу управління організацією,
- класифікацію функцій управління,
- сутність основних понять і категорій науки управління,
- загальні закономірності розробки та прийняття управлінських рішень по основним предметним колам,
- методи використання інструментів управління організаціями
- характеристики впливу різних факторів на ефективність системи управління організацією

вміти:

- застосовувати системний підхід до вирішення проблем управління організацією;
- проектувати організаційну структуру управління підприємством;
- вибирати раціональних варіантів мотивування працівників;
- вибирати інструменти контролю;
- вибирати доцільні підходи до планування діяльності організації;
- визначати фактори та причини організаційних та функціональних проблем діяльності організації;
- ідентифікувати та керувати стейкхолдерами організації;
- готувати та реалізовувати управлінські рішення;
- розробляти підходи для підвищення ефективності діяльності організації та покращення її суспільного іміджу.

Перелік сформованих компетентностей (відповідно до освітньо-професійної програми):

– **загальні:**

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

– **спеціальні (фахові):**

СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК15. Здатність до організації економічної діяльності суб'єктів господарювання, виявлення та аналізу бізнес-проблем, розробки та оптимізації управлінських рішень для забезпечення ефективності функціонування організацій у різних секторах економіки в контексті сталого розвитку.

Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми):

РН1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

РН14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

РН24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

2.3 Передумови вивчення дисципліни

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: Економіка праці й соціально-трудові відносини; Мікроекономіка, Історія економіки та економічної думки.

Перелік раніше здобутих результатів навчання:

РН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності.

РН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

РН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

РН16. Уміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

РН19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

РН23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

РН24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

РН26. Застосовувати відповідний методичний інструментарій та критично оцінювати результати бізнес-аналітики, формулювати висновки для обґрунтування прийняття ефективних управлінських рішень з використанням сучасного програмного забезпечення.

З ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль І.

Теоретичні засади менеджменту

Тема 1. Поняття і сутність менеджменту

Поняття «менеджмент» і необхідність управління організаціями. Еволюція поглядів на сутність менеджменту. Співвідношення категорій «управління», «менеджмент», «адміністрування», «керування». Емпіричний підхід до менеджменту. Управління як наука і мистецтво. Цикл менеджменту. Сучасне тлумачення ролі і сутності менеджменту. Менеджери в організації. Ознаки діяльності менеджера. Сфери менеджменту. Рівні менеджменту. Ролі менеджера в організації. Якості, необхідні менеджерам. Перспективна модель менеджера.

Тема 2. Історія розвитку та сучасний стан менеджменту

Ранні теорії менеджменту. Класична теорія менеджменту (школа наукового управління й адміністративна школа управління). Неокласична теорія менеджменту (школа людських стосунків та школа організаційної поведінки). Кількісна теорія менеджменту. Інтегровані підходи до управління. Спільні риси інтегрованих підходів до управління. Сучасні напрямки розвитку науки управління. Тенденція посилення технократичного аспекту менеджменту. Орієнтація на технічні та технологічні нововведення. Гуманізація управління. Глобалізація менеджменту. Об'єднання інтересів бізнесу, суспільства і людини.

Тема 3. Організація як об'єкт управління

Сутність та етапи розвитку організації. Загальні риси організацій як об'єктів управління. Закони організації, цілі її діяльності та критерії успіху. Базові моделі організації: механістична; орієнтована на людські відносини; системні; модель організації як суспільного інституту. Загальні риси організації. Організація як відкрита система. Зовнішнє та внутрішнє середовище організації. Базові моделі організації та відповідні до них концепції управління організацією.

Тема 4. Закони та принципи менеджменту

Закони та принципи менеджменту. Базові принципи управління. Основні положення та норми, якими керуються у процесі управління організацією незалежно від її сфер діяльності та організаційно-правових форм господарювання. Сутнісна характеристика процесного, системного та ситуаційного підходів до управління: основні ідеї; внесок у розвиток науки управління; практичне застосування.

Змістовий модуль II. Функції та методи менеджменту

Тема 5. Класифікація функцій та система методів менеджменту

Поділ та спеціалізація у сфері управління призвели до виділення окремих функцій управління. Ділянки управлінської діяльності. Класифікація функцій менеджменту. Методи менеджменту. Економічні, адміністративні (організаційні), соціально-психологічні методи.

Тема 6. Планування в менеджменті

Сутність планування як функції управління. Поняття «планування». Місце планування серед функцій управління. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування. Типи планів в організації. Ситуаційні фактори планування. Цілі управлінського планування. Стратегічне планування. Поняття «стратегія». Елементи стратегії. Рівні стратегії: загальнокорпоративна стратегія; стратегія бізнесу; функціональна стратегія; піраміда стратегій. Процес стратегічного планування.

Тема 7. Організування в менеджменті

Сутність функції організації та її місце в системі управління. Поняття «організаційна діяльність». Складові організаційної діяльності. Організаційна структура як результат організаційної діяльності: ступінь складності; ступінь формалізації, ступінь централізації. Основи організаційного проектування. Типи організаційних структур управління. Управління організаційними змінами.

Тема 8. Мотивування в менеджменті. Влада і лідерство

Поняття і сутність мотивації. Організація як соціальна система. Значення людського фактору в управлінні. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і дій робітника в моделі процесу мотивації. Історичний аспект мотивації. Теорії змісту мотивації. Теорії процесу мотивації. Проблеми мотивації в сучасній практиці управління. Поняття і сутність лідерства. Джерела влади в організації. Теорія особистих якостей лідера. Концепції поведінки лідера. Концепції ситуаційного лідерства. Сучасні концепції лідерства. Сучасні підходи до лідерства як поєднання традиційних та ситуаційних підходів.

Тема 9. Контролювання в менеджменті

Поняття та процес контролю. Поняття «контроль» та його місце в системі управління організацією. Етапи процесу контролю. Види управлінського контролю. Інструменти управлінського контролю. Класифікація інструментів управлінського контролю. Ефективність контролю.

Змістовий модуль III.

Процес управління

Тема 10. Цільовий підхід до управління. Концепція «Management by objectives»

Цільова картина підприємства. Цілі управлінського планування. Дерево цілей. Місія та цілі організації. Цільовий підхід до управління. Цільовий підхід до управління знайшов вираз у декількох концепціях: «Управління за результатами», «Програмно-цільове управління», «Стратегічне управління», «Управління за цілями» (MBO – management by objectives). Сутність концепції MBO. Переваги MBO. Недоліки MBO.

Тема 11. Процес прийняття управлінських рішень

Суть та види управлінських рішень. Основи теорії прийняття рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття рішень. Місце прийняття рішень в процесі управління. Процес прийняття рішень. Інтуїтивна та раціональна технології прийняття рішень. Етапи раціональної технології прийняття рішень. Основні класифікаційні ознаки управлінських рішень. Інформаційний супровід ухвалення і реалізації управлінських. Ефективність управлінського рішення.

Тема 12. Час і організація праці в менеджменті

Тайм-менеджмент в організації. Особливості і правила ділового спілкування. Організація і проведення службових нарад. Техніка контактів з підлеглими

Тема 13. Конфлікти в менеджменті

Суть, умови та причини виникнення конфліктів. Модель конфлікту як процесу. Наслідки конфлікту. Управління конфліктами. Попередження конфліктів в організації. Стратегії вирішення конфліктних ситуацій.

Тема 14. Етика управління та імідж організації

Поняття та види етики управління. Етичні норми. Організаційні кодекси етичної поведінки менеджера. Підходи до формування суспільно позитивного іміджу організації. Вимоги до позитивного іміджу організації. Напрями моніторингу ефективності діяльності організації в контексті результативності вияву іміджу. Кодекси організаційної поведінки. складові кодексів організаційної поведінки. Функції організаційних кодексів. Соціальні проекти та ініціативи для забезпечення суспільнопозитивного іміджу організації. Просування доброчинної справи. Філантропія. Соціально відповідальні підходи до ведення бізнесу.

Тема 15. Ефективність менеджменту

Ефективність діяльності організації. Види ефективності – індивідуальна, групова та організаційна. Особливості оцінки ефективності діяльності організації. Концепції визначення та підходи до оцінки ефективності управління. Цільовий підхід до організаційної ефективності. Системний підхід до організаційної ефективності. Багатопараметричний підхід до організаційної ефективності. Функціональний підхід до організаційної ефективності. Оцінка ефективності управління за поведінковим підходом. Критерії оцінки ефективності управління. Напрями підвищення ефективності управління організацією.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усьо- го	у тому числі					Усьо- го	у тому числі				
		лк	пз	лаб	кон	с.р.		лк	п	лаб	кон	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль I.												
Теоретичні засади менеджменту												
Тема 1. Поняття і сутність менеджменту	7	1	1	-		5		-	-	-	-	-
Тема 2. Історія розвитку та сучасний стан менеджменту	7	1	1	-		5						
Тема 3. Організація як об'єкт управління	9	2	2	-		5	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Закони та принципи менеджменту	11	2	2	-	2	5						
Разом за змістовим модулем I	34	6	6	-	2	20	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль II.												
Товарна форма суспільного виробництва та ринкова система												
Тема 5. Класифікація функцій та система методів менеджменту	10	2	2	-	2	4						
Тема 6. Планування в менеджменті	6	2	2	-		2						
Тема 7. Організування в менеджменті	6	2	2	-		2						
Тема 8. Мотивування в менеджменті. Влада і лідерство	8	2	2	-		4	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Контролювання в менеджменті	6	2	2	-		2						
Разом за змістовим модулем II	36	10	10		2	14						
Змістовий модуль III.												
Стратегії ефективного менеджменту												
Тема 10. Цільовий підхід до управління. Концепція «Management by objectives»	10	2	2	-		6						
Тема 11. Процес прийняття управлінських рішень	14	2	2	-	2	8						
Тема 12. Час і організація праці в менеджменті	14	2	2	-	2	8						
Тема 13. Конфлікти в менеджменті	16	3	3	-	2	8						
Тема 14. Етика управління та імідж організації	12	2	2	-		8						
Тема 15. Ефективність менеджменту	14	3	3	-		8						
Разом за змістовим модулем III	80	14	14	-	6	46						
Усього за семестр	150	30	30	-	10	80						

5 ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Поняття і сутність менеджменту	2
2	Історія розвитку та сучасний стан менеджменту	2
3	Організація як об'єкт управління	2
4	Закони та принципи менеджменту	2
5	Класифікація функцій та система методів менеджменту	2
6	Планування в менеджменті	2
7	Організування в менеджменті	2
8	Мотивування в менеджменті. Влада і лідерство	2
9	Контролювання в менеджменті	2
10	Цільовий підхід до управління. Концепція «Management by objectives»	2
11	Процес прийняття управлінських рішень	2
12	Час і організація праці в менеджменті	2
13	Конфлікти в менеджменті	2
14	Етика управління та імідж організації	2
15	Ефективність управління	2
	Усього	30

6 ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні роботи не передбачені навчальним планом

7 САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Вивчення теоретичного матеріалу з використанням конспектів і навчальної літератури	40
2	Підготовка до практичних занять	20
3	Підготовка до модульних завдань (тести)	20
	Усього	80

8 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання не передбачені навчальним планом.

9 МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Вивчення дисципліни «Менеджмент» здійснюється зі застосуванням різних методів:

Словесні методи навчання містять лекції, які розкривають сутність наукових понять, явищ та процесів, логічно пов'язаних загальною темою; пояснення, за допомогою яких розкривається сутність закону або процесу з використанням попереднього досвіду здобувачів; розповіді з метою спонукання здобувачів до створення в уяві певного образу; евристичні та репродуктивні бесіди, які передбачають приведення попередніх знань до усвідомлення нових явищ та понять.

Наочні методи навчання, які передбачають демонстрацію (показ предметів і процесів у динаміці), ілюстрацію (схеми, графіки) та спостереження (сприймання процесів без втручання у ці процеси).

Практичні методи навчання сприяють формуванню вмінь і навичок, логічному завершенню ланки пізнавального процесу стосовно конкретної теми або розділу. Це практичні і лабораторні заняття, спрямовані на використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань; також виконання письмових або графічних вправ з метою цілеспрямованого повторення здобувачами окремих дій задля формування умінь та навичок; використання сучасних пакетів прикладних програм для розв'язання конкретних задач.

10 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

10.1 Розподіл балів, які отримують здобувачі (кількісні критерії оцінювання)

В Університеті застосовуються контрольні заходи поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення різних видів навчальних занять і має на меті перевірку рівня знань здобувачів вищої освіти з відповідної дисципліни. Проведення поточного контролю здійснюється під час навчальних занять, а оцінювання успішності здобувачів вищої освіти визначається відповідною РПНД. Види поточного контролю визначаються відповідною РПНД.

Підсумковий контроль – контрольні заходи, що передбачають встановлення відповідності (вимірювання, оцінювання) здобутих особою результатів навчання вимогам освітньої програми у частині відповідного освітнього компонента.

Екзамен (комбінований) – це форма підсумкового контролю засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу дисципліни за семестр, що проводиться як контрольний захід в період екзаменаційної сесії і здійснюється з обов'язковою відповіддю на екзаменаційний білет.

Комбінований екзамен може проводитись у двох видах:

- письмова відповідь на екзаменаційний білет з подальшою усною відповіддю екзаменатору;
- підсумковий тест (комп'ютерний/бланковий) з подальшою усною відповіддю екзаменатору.

Провідний лектор допускає здобувача вищої освіти до складання екзамену з дисципліни, якщо він виконав усі види робіт, які передбачені РПНД в даному семестрі, та отримав кількість балів, не менше ніж встановлений мінімум.

Оцінка Од з дисципліни, за якою передбачено складання комбінованого екзамену, визначається за формулою:

$$O_d = 0,6 \cdot O_{\text{сем}} + 0,4 \cdot O_{\text{екз}}$$

де $O_{\text{сем}}$ – сумарна кількість балів, отриманих здобувачем вищої освіти протягом семестру (від 1 до 100 балів), що визначається за формулою:

$$O_{\text{сем}} = \sum O_i ;$$

$O_{\text{екз}}$ – кількість балів, отриманих здобувачем вищої освіти на екзамені (від 1 до 100 балів).

Якщо здобувач вищої освіти не виконав усі види робіт, які передбачені РПНД в даному семестрі, викладач має право не допустити здобувача вищої освіти до складання екзамена. У разі недопуску здобувача вищої освіти до екзамену він вважається таким, що має академічну заборгованість.

У такому випадку викладач у відомість обліку успішності даному здобувачу вищої освіти виставляє оцінку за роботу в семестрі з даної дисципліни з ваговим коефіцієнтом 0,6, що розраховується за формулою:

$$O_d = 0,6 \cdot O_{\text{сем}}$$

При формуванні оцінок O_d , $O_{\text{сем}}$ та $O_{\text{екз}}$ округлення проводиться до цілого за правилами математики.

Оцінка за семестр ($O_{\text{сем}}$) з навчальної дисципліни визначається відповідно до таблиці 10.1.

Таблиця 10.1 – Розподіл балів, що отримує здобувач вищої освіти протягом семестру

Номер змістового модуля	Вид заняття / контрольний захід	Оцінка О сем
1	Пз № 1	2
	Пз № 2	2
	Пз № 3	2
	Пз №4	2
	Пз №5	2
	Контрольна точка 1	10
2	Пз № 6	5
	Пз № 7	5
	Пз № 8	5
	Пз № 9	5
	Пз № 10	5
	Пз № 11	5
	Пз № 12	5
	Пз № 13	5
	Пз № 14	5
	Пз № 15	5
	Контрольна точка 2	50
	Усього за семестр	60

10.2 Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

1. Сутність основних понять і категорій науки управління.
2. Загальні закономірності формування і функціонування систем управління. Закони та принципи менеджменту.
3. Основи теорії прийняття управлінських рішень.
4. Класифікацію функцій та систему методів менеджменту.
5. Алгоритми застосування основних функцій менеджменту.
6. Лідерство, комунікації в управлінні, етику управління.
7. Ефективність управління.

Необхідний обсяг умінь для одержання позитивної оцінки:

1. Застосовувати системний підхід до вирішення проблем управління організацією.
2. Проєктувати організаційну структуру управління підприємством.
3. Пошук раціональних варіантів мотивування працівників.

4. Використовувати всієї множини інструментів контролю.
5. Вибирати доцільні підходи до планування діяльності організації.
6. Визначати фактори та причини організаційних та функціональних проблем діяльності організації.
7. Готувати та реалізовувати управлінські рішення.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру.

Задовільно, E (60-65): виставляється здобувачу, що виявив знання основного навчального матеріалу в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив помилки у відповіді на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які він може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.

Задовільно, D (66-74): заслуговує здобувач, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання й майбутньої роботи за спеціальністю, впорався з виконанням завдань, передбачених програмою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповіді на запитання при виконанні завдань тощо, принципові які може усунути самостійно.

Добре, C (75-89): заслуговує здобувач, який виявив повні знання навчально-програмного матеріалу при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив ряд помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до їх самостійного використання та поповнення в процесі подальшої навчальної роботи і професійної діяльності.

Відмінно, B (90-95): виставляється здобувачу, який виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу з даної дисципліни вище середнього рівня. Він продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та їх значення для подальшої професійної діяльності.

Відмінно, A (96-100): заслуговує здобувач, який виявив всебічні систематичні та глибокі знання навчально-програмного матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, що передбачені програмою, засвоїв основну та додаткову літературу, яка рекомендована програмою; проявив видатні творчі здібності в розумінні, в логічному, чіткому, стислому та ясному трактуванні навчально-програмного матеріалу; засвоїв основні поняття дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

Критерії оцінювання знань та вмінь здобувача на комбінованому екзамені.

Задовільно, E (60-65): знання основ теоретичного програмного матеріалу за питаннями екзаменаційного білету. За наявності в екзаменаційному білеті розрахункового завдання: загальний підхід до розв'язання задачі є правильним, але в цілому результати розрахунків є невірними, що обумовлено помилками у проміжних розрахунках, відсутні загальні висновки за кінцевими результатами розв'язання задачі, наявність некоректно представленого табличного та графічного матеріалу, наявність великої кількості синтаксичних, граматичних, семантичних, стилістичних недоліків та помилок.

Задовільно, D (66-74): знання основ навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання, за питаннями екзаменаційного білету. За наявності в екзаменаційному білеті розрахункового завдання: загальний підхід до розв'язання задачі є правильним, але в цілому результати розрахунків є невірними, обрано неоптимальний метод розв'язання задачі, присутні помилки у проміжних розрахунках, присутні загальні обґрунтовані висновки за кінцевими результатами розв'язання задачі, наявність некоректно представленого табличного та графічного матеріалу, наявність синтаксичних, граматичних, семантичних, стилістичних недоліків та помилок.

Добре, C (75-80): повне знання програмного теоретичного матеріалу, розкриття питань екзаменаційного білету. За наявності в екзаменаційному білеті розрахункового завдання: в цілому результати розрахунків є вірними, але обрано неоптимальний метод розв'язання задачі, наявність некоректно представленого табличного та графічного матеріалу, наявність синтаксичних, граматичних, семантичних, стилістичних недоліків та помилок, відсутні розшифровки умовних позначень до розрахункових формул, наведені стислі неповні висновки.

Добре, C (81-89): повне знання програмного теоретичного матеріалу, системний характер знань з дисципліни, розкриття питань екзаменаційного білету. За наявності в екзаменаційному білеті розрахункового завдання: задача в цілому вирішена вірно, наведені розрахункові формули з розшифровкою всіх умовних позначень, наведені розгорнуті висновки щодо результатів розв'язання, наведені всі проміжні розрахунки, які є вірними, але є наявність некоректно представленого табличного та графічного матеріалу, наявність синтаксичних, граматичних, семантичних, стилістичних недоліків та помилок.

Відмінно, B (90-95): глибокі, систематизовані знання теоретичного програмного матеріалу, повне розкриття та обґрунтування відповідей на питання екзаменаційного білету. За наявності в екзаменаційному білеті розрахункового завдання: задача вирішена вірно, що передбачає вибір

оптимального методу розв'язання задачі, наведення всіх розрахункових формул з розшифровкою всіх умовних позначень, наведення повних розгорнутих висновків, наведення всіх проміжних розрахунків, які є вірними, але є наявність некоректно представленого табличного та графічного матеріалу, наявність синтаксичних, граматичних, семантичних, стилістичних недоліків та помилок.

Відмінно, А (96-100): всебічні, глибокі, систематизовані знання та логічне трактування теоретичного програмного матеріалу, повне розкриття та обґрунтування відповідей на питання екзаменаційного білету. За наявності в екзаменаційному білеті розрахункового завдання: задача вирішена вірно, що передбачає вибір оптимального методу розв'язання задачі, наведення всіх розрахункових формул з розшифровкою всіх умовних позначень, детальне викладення процесу розв'язання задачі, наведення повних розгорнутих висновків за результатами розрахунків та відсутність синтаксичних, граматичних, семантичних, стилістичних помилок, коректно та грамотно представлений табличний та графічний матеріал.

Отримані бали переводяться за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проєкту), атестації	для заліку
96-100	A	відмінно	зараховано
90-95	B		
75-89	C	добре	
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
35-59	FX	незадовільно	незараховано
1-34	F		

11 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

11.1 Базова література

1. Гобела В., Леськів Г. Менеджмент стартапів: навч. посіб. Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2024. 187 с.
2. Основи менеджменту: [навч. посіб.] / [Бекетов Ю. О. та ін.]; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. 2-е вид., перероб. та допов. Харків: Панов А. М. [вид.], 2024. 303 с.
3. Чукурна О. П., Тардаскіна Т. М. Менеджмент в цифровій економіці: навч. посіб. Держ. ун-т інтелект. технологій і зв'язку. Одеса: Астропринт, 2024. 372 с.
4. Менеджмент: навч. посіб. / [О. Є. Бездітко та ін.]; за ред. І. І. Кравчук, Л. В. Тарасович; Поліс. нац. ун-т. Житомир: Бук-Друк, 2024. 381 с.
5. Комунікаційний менеджмент: [підручник] / [Колодійчук А. В. та ін.]; Держ. торг.-екон. ун-т, Ужгород. торг.-екон. ін-т. Львів: [б. в.], 2024. 186 с.
6. Стиль та імідж менеджера: навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти, які навчаються за освіт.-проф. програмою «Менеджмент підприємства» спец. 073 «Менеджмент» / [Т. В. Воронько-Невіднича, О. А. Галич, Н. В. Баган]; Полтав. держ. аграр. ун-т. Полтава: Астроя, 2024. 200 с.
7. Менеджмент: навч. посіб. / [О. Є. Бездітко та ін.]; за ред. І. І. Кравчук, Л. В. Тарасович; Поліс. нац. ун-т. Житомир: Бук-Друк, 2024. 381 с.
8. Яковицька Л. С. Психологія сучасного менеджменту: навч. посіб. Нац. авіац. ун-т. Київ: НАУ, 2022. 135 с.
9. Краус К. М., Краус Н. М., Радзіховська Ю. М. Менеджмент і маркетинг: посібник. Київ: Аграр Медіа Груп, 2022. 241 с.
10. Комунікації в менеджменті: навч. посіб. / Долинський С. В. [та ін.]; [за наук. ред. Кухара Р. Б.]. Київ: Ун-т «Україна», 2022. 276 с.
11. Мальська М. П., Білоус С. В. Менеджмент організацій: теорія та практика: навч. посіб. К.: SBA-print, 2020. 190 с.
12. Краснокутська Н.С., Нащекіна О.М., Замула О.В. Менеджмент : навч.посіб. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
13. Петруня Ю. Є., Петруня В. Ю. Менеджмент. Практикум : навч. посібник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2019. 104 с.
14. Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: навч.посіб. Тернопіль: Крок, 2017. 252 с.
15. Операційний менеджмент: навч.посіб. / І.А. Маркіна та ін.; Полтава: ПДАА, 2018. 224 с.

11.2 Допоміжна література

1. Галаз Л. В., Лісовська Л. С. Управління бізнесом: навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти 1-го (бакалавр.) рівня вищ. освіти ден. та заоч. форм навчання галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спец. 073 Менеджмент Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Растр-7, 2024. 266 с.

2. Хомюк Н. Л., Шматковська Т. О. Інтеграція теорії організації та стратегічного менеджменту зовнішньоекономічної діяльності в умовах цифрової трансформації. *Агросвіт*. 2025. № 3. С. 12–17.

3. Чаркіна Т. Ю. Новий підхід до управління персоналом в умовах цифрового менеджменту. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2025. № 89. С. 223-232. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2025_89_24

4. Литвинов М. В., Терещук С. А., Матвеев М. Е. Техніки та стратегії прийняття рішень в менеджменті: аналіз, оптимізація та оцінка ризиків. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: Економічні науки. 2024. № 7(2). С. 15-23. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2024_7\(2\)_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2024_7(2)_4)

5. Тайм-менеджмент: навч. посіб. для закл. вищ. освіти / уклад. Н. М. Малярчук; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Умань: Сочінський М. М. [вид.], 2024. 175 с.

6. Кушнір Л. В., Москвіченко І. М., Стаднік В. Г. Розвиток сучасних концепцій менеджменту та їх застосування в управлінській діяльності. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*. 2024. Вип. 3. С. 137-149. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rmegt_2024_3_13

7. Хміль Ф.І. Практикум з менеджменту організацій: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів. Видавництво «Магнолія 2006», 2019. 332 с.

8. Менеджмент: Навчальний посібник / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. Харків: «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.

11.3 Методичні вказівки до різних видів занять

1. Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни підготовки бакалавра «Менеджмент» [Електронний ресурс]: галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність 051 Економіка, освітньо-професійна програма Економічна кібернетика, факультет Інформаційно-аналітичних технологій та менеджменту. ХНУРЕ; розроб. О.В. Мурзабулатова Харків, 2023. 293 с.

12 ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

2. Наукова бібліотека Харківського національного університету радіоелектроніки. URL: <http://lib.nure.ua>.

3. Електронний архів відкритого доступу Харківського національного університету радіоелектроніки. Наукові праці викладачів кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою URL: <http://openarchive.nure.ua/handle/document/67>.

4. Сайт кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою Харківського національного університету радіоелектроніки. Робочі програми навчальних дисциплін. URL: <http://eces.nure.ua/studentam/anotacii-disciplin-2/anotacii-disciplin-specialnist-073-menedzhment-osvitnja-programa-upravlinnja-finansovo-ekonomichnoju-bezpekoju/robochi-programi>.

5. Навчальні матеріали он-лайн. URL: <https://pidruchniki.com/84386/ekonomika/>.

6. Електронний журнал «Ефективна економіка». URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>.

7. Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку». URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/>.